

Sygn. akt VI U 2162/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekretarka Katarzyna Słaba

po rozpoznaniu w dniu 26 lutego 2015 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: (...) Spółki z o. o. z siedzibą w K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 8 lipca 2014 r., numer (...)

w sprawie: (...) Spółki z o. o. z siedzibą w K.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o składki

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że (...) Spółka z o. o. z siedzibą w K. nie jest zobowiązana do opłacania stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2011r. do 31 marca 2012r. podwyższonej o 50%,
- 2) zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz wnioskodawcy kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Na oryginalnie właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na podstawie przepisu art. 34 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych oraz art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń podwyższył o 50 % stopę procentową składki na ubezpieczenie społeczne wypadkowe obowiązującą płatnika składek - (...) Spółki z o. o. w K. za okres od 1 kwietnia 2011 roku do 30 marca 2012 roku. W uzasadnieniu decyzji wskazano, iż Spółka w informacji (...) za 2010 r. wykazała „0” osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy zamiast 1 osoby, która uległa wypadkowi. Powyższe spowodowało, że za okres od kwietnia 2011 r. do stycznia 2012 r. błędnie wykazano w deklaracjach ZUS DRA składkę wypadkową przyjmując zamiast stopy procentowej 1,76 stopę 1,47. Okoliczność ta stanowiła podstawę do podwyższenia stopy składki za cały rok rozliczeniowy.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył płatnik składek podnosząc, iż spółka nie ukrywała faktu, że w roku 2010 r. jedna osoba uległa wypadkowi przy pracy, powiadomiła o tym zarówno ZUS jak i Urząd Statystyczny oraz złożyła deklaracje korygujące oraz dokonała ostatecznie prawidłowego rozliczenia oraz iż imienne raporty korygujące zostały złożone w

organie rentowym wobec czego nie zachodzi podstawa do zastosowania przepisu wskazanego przez pozwany organ rentowy.

W odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonego organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył , co następuje:

(...) Spółka z o. o. w K. w 2010 r. obsługiwana była pod względem księgowo-kadrowym przez Biuro (...) w I. od 1.09.2001 r. w którym jako samodzielna księgowa pracowała I. B.. Prowadziła ona sprawy odwołującej Spółki do końca 2010 r. a w 2011 r. kończyłam sprawy dotyczące pracowników. Prowadziła sprawy płac, tzn. sporządzałam listy płac, sporządzałam deklaracje do ZUS-u, do urzędów skarbowych. I. B. złożyła drogą elektroniczną deklarację (...) za 2010 r., w której wykazywano ilość osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy. Wcześniej I. B. złożyła takie deklaracje w 2008 r. i w 2009 r. wskazując prawidłowe liczby poszkodowanych w tych deklaracjach. Deklaracje (...) były przygotowywane na podstawie miesięcznych deklaracji zusowskich, w których wykazywane były okresy pobierania zasiłku chorobowego. Przed wypełnieniem deklaracji (...) I. B. przeanalizowała deklaracje (...) i stwierdziła, że nie wykazała tam żadnych wypadków przy pracy. Na deklaracji (...) w miesiącu sierpniu i wrześniu wykazała zwykłe zwolnienia lekarskie pracownika S. R.. Do biura rachunkowego przekazywana była ewidencja czasu pracy i zwolnienia lekarskie. U płatnika składek funkcjonowała praktyka, że gdy zdarzył się wypadek przy pracy prezes Z. K. (1), składając zwolnienie pracownika, informował I. B. że to zwolnienie lekarskie dotyczy wypadku przy pracy. Robił to osobiście, przekazując ewidencję czasu pracy i zwolnienie lekarskie. I. B. sporządziła deklarację (...) wskazując, iż nie było poszkodowanych w wypadkach przy pracy za rok 2010, podczas gdy takiemu wypadkowi uległ S. R.. I. B. naliczyła w miesiącu sierpniu 2010 r. wynagrodzenie chorobowe dla S. R., zamiast zasiłku chorobowego z tytułu wypadku przy pracy. O fakcie wypadku przy pracy płatnik składek powiadomił Urząd Statystyczny i ZUS , kierując S. R. do lekarza Orzecznika.

Pracownik nie poinformował pracodawcy, że nie dostał właściwie obliczonego świadczenia chorobowego. W toku kontroli w 2013 r. ujawniono, iż deklaracja (...) nie została właściwie wypełniona. Akta wypadkowe dotyczące wypadku przy pracy są składowane w archiwum. W 2010 r. była sporządzana papierowa dokumentacja dotycząca wypadków przy pracy i ta dokumentacja spoczywała razem z aktami osobowymi pracowników, która była przechowywana w stosownym pokoju przeznaczonym do gromadzenia dokumentacji. Dokumentacja wypadkowa była wpięta w części C.

W toku kontroli przeprowadzonej u płatnika składek w lutym i marcu 2013 r. od kontrolera ZUS-u obsługujący w ramach Biura (...) od 2012 r. Z. K. (2) dowiedział się, że w deklaracji (...) za 2010 r. nie wpisano jednego wypadku przy pracy. Inspektor przeprowadzający kontrolę polecił skorygować deklarację (...) i Z. K. (2) dokonał tej korekty deklaracją z dnia 14.02.2013 r., skorygował też deklaracje (...) P (...) i (...) P (...) skutkiem czego wyrównano świadczenia wypłacone pracownikowi i pomniejszono składkę do zapłaty. W trakcie kontroli przeprowadzonej przez ZUS na pytanie prezesa spółki o wyjaśnienie kwestii wypadku S. R. I. B. wyjaśniła, że wypełniając deklarację (...) popełniła błąd.

Po przeprowadzeniu kontroli zawiadomieniem z dnia 17.02.2013 r. o wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe ustalono wysokość składki na rok składkowy od 1.04.2011 do 31.03.2012 r. w wysokości 1,76%. To zawiadomienie dotarło do Spółki dopiero wraz z zaskarżoną decyzją. Odwołująca zapłaciła w toku procesu toczącego się na skutek odwołania od zaskarżonej decyzji różnicę między składką właściwą a opłaconą wcześniej według wskaźnika 1,47%.

U płatnika składek nadal obowiązuje procedura, że prezes Spółki przynosi osobiście do Biura (...) zwolnienia lekarskie wraz z naklejoną kartką jeżeli zwolnienie dotyczy wypadku przy pracy, bo ze zwolnienia taki fakt nie wynika.

dowód: deklaracje (...) i deklaracje korygujące w aktach rentowych, zawiadomienie Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego k.18, pismo z dnia 29.10.2010 r. k.17, zeznania świadka I. B. - zapis protokołu rozprawy k 55, zeznania

świadka Z. K. (2), zeznania prezesa Spółki - zapis protokołu rozprawy k.89, zeznania świadka D. D. - zapis protokołu rozprawy k.114, protokół z kontroli k. 3 akt ZUS, kopia przelewu k.94

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o akta ZUS, zeznania prezesa Zarządu Spółki Z. K. (1), świadków I. B., Z. K. (2) i D. D., potwierdzenie przelewu i pozostałe dokumenty w aktach sprawy, których strony nie kwestionowały w toku postępowania.

Sporna w niniejszej sprawie pozostawała kwestia, czy zaistniały w tym przypadku podstawy do podwyższenia w o 50% wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe we wskazanym w decyzji okresie.

Zgodnie z treścią art. 34 ust.1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych jeżeli płatnik składek nie przekaze danych lub przekaze nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, co spowoduje zniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik składek zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę.

Pod pojęciem „nieprawdziwe dane”, o których mowa w we wskazanym przepisie należy rozumieć informacje niezgodne ze stanem faktycznym, świadomie i umyślnie wprowadzające w błąd organ rentowy w celu stworzenia korzystnej sytuacji dla płatnika składek. Powyższy przepis ma charakter restrykcyjny i nie może być interpretowany rozszerzająco. Należy uznać, iż jedynie zawinione zachowanie płatnika kwalifikuje się do subsumcji niniejszego przepisu. Świadczy o tym nie tylko sam przepis stwierdzający o konieczności opłaty odsetek jedynie za zwłokę, ale także przepis karnoprawny art. 219 k.k., który to statuuje umyślny czyn zabroniony polegający na niedopełnieniu obowiązków związanych z ubezpieczeniami społecznymi. Jeśli zatem płatnik składek przekazał obiektywnie nieprawdziwe dane, będąc przekonany o ich zgodności z rzeczywistością, odpada podstawa dla naliczenia mu stopy procentowej składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych (Komentarz do art. 34 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych D.E. Lach, S. Samol, K. Ślebzak, Ustawa o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych Oficyna, 2010).

W doktrynie prawa przyjmuje się, że art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej stanowi swoistą sankcję wobec płatnika składek za podanie przez niego nieprawdziwych danych lub nieprzekazanie danych wymaganych ustawą (z art. 31 ustawy), a zatem do subsumcji niniejszego przepisu kwalifikuje się jedynie zawinione i umyślne zachowanie działania płatnika składek. Podzielając zapatrywanie Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 16 czerwca 2011 r. (I UK 15/11) należy stwierdzić, że "pojęcie danych nieprawidłowych nie jest tożsame z pojęciem danych nieprawdziwych. W tym ostatnim przypadku chodzi o zawinione zachowanie płatnika, ukierunkowane na wprowadzenie organu rentowego w błąd" i jak dalej wywiedziono, "art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej pozwala na zastosowanie sankcji w nim przewidzianej tylko w przypadku podania nieprawdziwych danych, a nie danych nieprawidłowych". Sąd Najwyższy wskazał, że "w sprawie o podwyższenie składki na ubezpieczenie wypadkowe nie można abstrahować od przyczyn i okoliczności, z powodu których jednostka wadliwie przekazała informacje. Stwierdzenie czy strona nie ponosi czy też ponosi odpowiedzialność na zasadzie art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych musi być podejmowane indywidualnie, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności, których dopiero łączna ocena może doprowadzić do konkluzji, że w tej konkretnej sprawie wymierzenie składki wypadkowej podwyższonej było zgodne lub nie do pogodzenia z normą prawną zawartą w powołanym przepisie i oceniane także przez pryzmat zaufania jednostki do państwa i stanowionego przez to państwo prawa." Pogląd ten znalazł wyraz także w kolejnym wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2012 r. (II UK 39/12). W ocenie Sądu Najwyższego wskazany kierunek argumentacji wymagający winy w podaniu danych nieprawdziwych jako przesłanki stosowania art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej jest właściwy. Skoro przepis uprawnia do wymierzenia określonej sankcji, to powinna być ona odnoszona do działania celowego (zawinionego) płatnika. Ustawa wszak posługuje się zwrotami "nie przekaze" lub "przekaze nieprawdziwe dane". Istotny jest przy tym skutek takiego zachowania - "zniżenie stopy procentowej".

Każde zachowanie podlega więc indywidualnej ocenie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 29 maja 2014 r. III AUa 942/13 LEX nr 1496086).

Poglądy powyższe Sąd Okręgowy w pełni podziela, uznając, że mogą mieć one zastosowanie w okolicznościach niniejszego przypadku.

Analiza materiału dowodowego przedmiotowej sprawy wskazuje jednoznacznie, iż podanie zaniżonej stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w deklaracjach za okres od kwietnia 2011 r. do marca 2012 roku było jedynie wynikiem zwykłej pomyłki pracownika odpowiedzialnego za złożenie deklaracji ZUS DRA – I. B. – pracownika biura rachunkowego obsługującego spółkę, a nie działaniem płatnika z premedytacją oszukującego Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Wskazać należy, iż odwołujący w poprzednich okresach opłacał składkę w prawidłowej wysokości, nie ukrywał też faktu wypadku zaistniałego w 2010 roku, zgłosił go w urzędzie statystycznym i ZUS-ie Błąd w deklaracji za okres od kwietnia 2011 r. do marca 2012 roku wynikał, zdaniem Sądu, z przyjętej w spółce ustnej procedury informowania pracownika biura rachunkowego przez prezesa spółki o zwolnieniach pracowników spowodowanych wypadkami przy pracy. Powyższy błąd wynikał, w ocenie Sądu, z niedochowania należytej staranności przez pracownika sporządzającego deklaracje, który nie odnotował informacji uzyskanej od prezesa spółki. Błędne deklaracje zostały skorygowane a różnica w wysokości odprowadzonych składek na ubezpieczenie wypadkowe została uregulowana.

Zdaniem Sądu Okręgowego, powyższe okoliczności potwierdzają, iż zaniżenie wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe nie było działaniem umyślnym i nie miało na celu przedstawienia nieprawdziwych danych w rozumieniu przepisu art. 34 ust.1 ustawy wypadkowej.

Podkreślenia wymaga, iż podstawowa regułą interpretacyjno - legislacyjną jest założenie racjonalności ustawodawcy i w ocenie Sądu Okręgowego – sankcje podwyższające stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe zawarte w przepisie art. 34 cyt. ustawy mogą dotyczyć jedynie niesumiennych, nierzetelnych płatników składek, zatajających stosowne informacje przed Zakładem, nie zaś płatników, którzy popełniają drobne błędy, które skorygują i uregulują stosowne wyrównanie w płatności składek. Zatem obciążenie odwołującego sankcją w postaci podwyższenia o 50% stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe było nieprawidłowe.

Trzeba też wskazać, że wydanie zaskarżonej w sprawie decyzji w dniu 8 sierpnia 2012 r. nastąpiło z naruszeniem przepisów ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Zgodnie z art. 27 tej ustawy, stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe ustala się na rok składkowy.

Rok składkowy, w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy, to z kolei okres obowiązywania stopy procentowej składek na ubezpieczenie wypadkowe należnych za okres od dnia 1 kwietnia danego roku do dnia 31 marca następnego roku. Z tego też względu w art. 32 ustawodawca zobowiązał Zakład do zawiadomienia płatnika składek o wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującej go w danym roku składkowym nie później niż do dnia 20 kwietnia danego roku, tak, aby płatnik mógł w ustawowych terminach opłacić składkę w zindywidualizowanej wysokości.

Kontrolowana w sprawie decyzja, ustalająca dla płatnika składek podwyższoną o 50% stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym obejmującym okres od 1.04. 2011 r. do 31.03. 2012 r., została tymczasem wydana w dniu 8 lipca 2014 r., a zatem w trakcie kolejnego roku składkowego, co już tylko z tego względu czyni tę decyzję nieprawidłową, uzasadniając jej zmianę.

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie przepisu 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w wyroku.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie przepisu art. 98 k.p.c. i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

SSO Ewa Milczarek